



REVISIONSKONTORET

REVISIONSRAPPORT

NR 1 januari 2005

DNR 420/01-05

## Kommunens uppföljningsansvar för ungdomar mellan 16 och 20 år

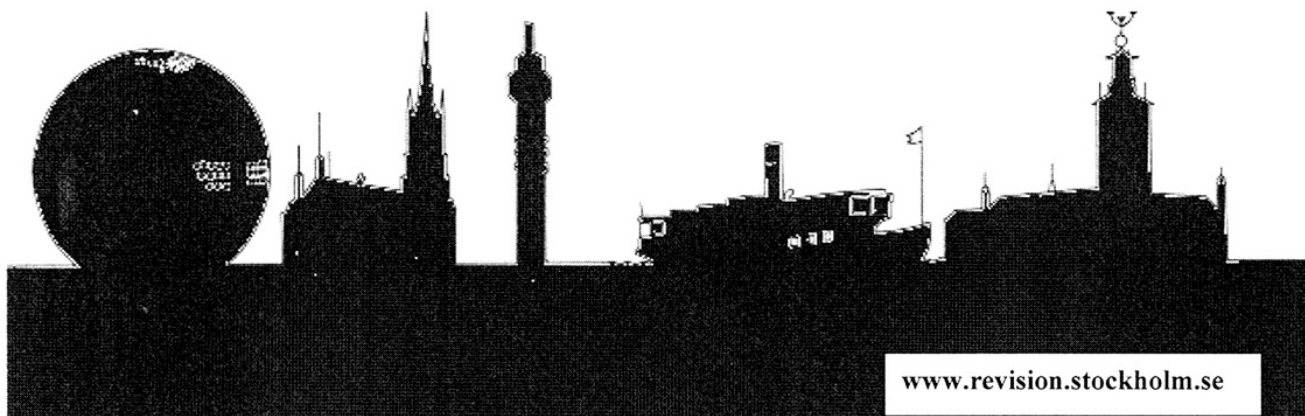
Kunskapen om vem som har ansvaret för uppföljning av de ungdomar mellan 16 och 20 år som står utanför gymnasieskolan är inte tillräcklig inom stadsdelsnämndernas och utbildningsnämndens verksamheter

Staden har inte en samlad kunskap om vad de ungdomar gör, som är mellan 16 och 20 år och som inte går i gymnasieskolan eller har annan sysselsättning

Det saknas fungerande rutiner mellan stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden i samband med elevernas övergång från grundskola till gymnasieskola

Gymnasieskolorna vidtar inte tillräckliga åtgärder i de fall elever avbryter sina studier

Det pågår för närvarande ett utvecklingsarbete inom staden för att få ökad kunskap om de ungdomar som inte studerar, arbetar eller har någon annan känd sysselsättning



[www.revision.stockholm.se](http://www.revision.stockholm.se)

## 1 SAMMANFATTNING

Revisionskontoret har, i enlighet med revisionsplanen för år 2004/05, granskat hur staden tar sitt uppföljningsansvar för ungdomar mellan 16 och 20 år.

Syftat med granskningen har varit att kartlägga och bedöma om staden har tillförlitliga system och effektiva rutiner för att kunna ta sitt uppföljningsansvar för de ungdomar mellan 16 och 20 år som inte söker till gymnasieskolan. Vidare har det i granskningen ingått att besvara frågor om ansvarsförhållanden framförallt mellan utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna, om staden har en samlad kunskap om ungdomars sysselsättning, om det finns fungerande rutiner vid elevernas övergång från grundskola till gymnasieskola samt om gymnasieskolorna vidtar tillräckliga åtgärder i de fall eleverna avbryter sina studier.

Resultatet av granskningen sammanfattas nedan.

### **Kunskapen om vem som har ansvaret för uppföljning av de ungdomar mellan 16 och 20 år som står utanför gymnasieskolan är inte tillräcklig inom stadsdelsnämndernas och utbildningsnämndens verksamheter**

I samband med stadsdelsnämndsreformen beslutade kommunfullmäktige att det är stadsdelsnämnderna som har *uppföljningsansvaret* för de ungdomar som *inte* går i gymnasieskolan eller har annan sysselsättning. Granskningen har visat att stadsdelsnämnderna inte har tagit detta uppföljningsansvar och att ansvaret inte heller är reglerat i stadsdelsnämndernas styrdokument.

Kommunfullmäktige beslutade också i samband med stadsdelsnämndsreformen att ge utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i uppdrag att ta fram rutiner för att följa upp dessa ungdomar. Granskningen har också visat att det saknas rutiner för att följa upp de ungdomar som inte går i gymnasieskolan eller som har annan sysselsättning.

Revisionskontoret kan därmed konstatera att varken utbildningsnämnden eller stadsdelsnämnderna har uppfyllt kommunfullmäktiges beslut i en sådan väsentlig fråga som när det gäller stadens uppföljningsansvar för ungdomar mellan 16 och 20 år.

Rektorer vid ett antal grund- och gymnasieskolor har med hjälp av enkätfrågor svarat att de tycker att ansvarsfördelningen mellan stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden är otydlig vad gäller uppföljningsansvaret för ungdomar mellan 16 och 20 år. Det är enligt revisionskontorets uppfattning därför viktigt att uppföljningsansvaret regleras på ett tydligt sätt i nämndernas styrdokument. Rutiner för uppföljning av de ungdomar som inte studerar eller har annan sysselsättning måste enligt revisionskontoret omgående upprättas.

### **Staden har inte en samlad kunskap om vad de ungdomar gör, som är mellan 16 och 20 år och som inte går i gymnasieskolan eller har annan sysselsättning**

Undersökningar om vad de ungdomar gör som inte studerar vid stadens gymnasieskolor eller har annan sysselsättning har genomförts vid ett par tillfällen. Revisionskontoret bedömer att staden, enligt den senaste undersökningen år 2003 inte har en samlad bild över vad de ungdomar gör som *inte* studerar i stadens gymnasieskolor. Vidare bedömer revisionskontoret att utbildningsnämndens rutiner för registrering och uppföljning av studeranden i åldern 16 till 20 år inte fungerar tillfredsställande. Detta eftersom en så stor andel ungdomar som studerade i andra kommuner, friskolor etc. saknades i stadens system för registrering av gymnasieelever. Revisionskontoret föreslår därför att den interna kontrollen i samband med registrering av gymnasieelever förbättras.

### **Det saknas fungerande rutiner mellan stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden i samband med elevernas övergång från grundskola till gymnasieskola**

Staden saknar bestämmelser om vem som har ansvaret för att hjälpa de elever som inte sökt eller inte accepterat erbjuden plats i gymnasieskolan. Flera studie- och yrkesvägledare påtalar behovet av stöd och råd till elever och föräldrar efter avslutad intagning till gymnasieskolan.

Revisionskontoret bedömer att i de flesta fall är det den avlämnande grundskolan som har de bästa kunskaperna om enskilda elevers förutsättningar vid eventuell övergång till gymnasieskolan. För att eleverna ska erbjudas samma möjligheter bör staden besluta om vem eller vilka som ska ansvara för att stödja dessa elever och deras föräldrar.

Vidare anser revisionskontoret att det är otillfredsställande att det inte finns något forum för erfarenhetsutbyte mellan grundskolor och gymnasieskolor. Inte minst med tanke på att nästan samtliga grundskolerektorer har svarat att ansvarsfördelningen mellan stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden är otydlig när det gäller uppföljningsansvaret för ungdomar mellan 16 och 20 år. Revisionskontoret föreslår därför att staden bör överväga att skapa ett gemensamt forum för erfarenhetsutbyte mellan rektorer för stadens grund- och gymnasieskolor.

Av stadens nya skolplan framgår att samverkansformer behöver utvecklas mellan olika skolår och skolformer. Även i stadens budget för år 2005 framhålls att samverkan i skolan ska förbättras och att samarbetet mellan olika yrkesgrupper i skolan ska utvecklas och förstärkas.

### **Gymnasieskolorna vidtar inte tillräckliga åtgärder i de fall elever avbryter sina studier**

Av gymnasierectorernas enkätsvar framgår att det är stora skillnader i andelen avhopp mellan olika gymnasieskolor under läsåret 2003/04. Det är framförallt inom de praktiska programmen, exempelvis bygg- och frisörprogrammen som det redovisas många avhopp. Som skäl till avhoppens anges bland annat att utbildningen inte överensstämmer med elevernas förväntningar. Nästan alla gymnasierectorer som har besvarat enkäten anser att de vidtar åtgärder för att minska andelen ungdomar som avbryter sina studier.

För att få en samlad bild av omfattning och orsak till studieavbrott har utbildningsnämnden beslutat att gymnasieskolorna fortsättningsvis ska redovisa dessa uppgifter. Revisionskontoret bedömer att denna information kan ha stor betydelse som ett led i gymnasieskolans kvalitetsarbete för att motivera eleverna till fortsatta studier.

### **Det pågår för närvarande ett utvecklingsarbete inom staden för att få ökad kunskap om de ungdomar som inte studerar, arbetar eller har någon annan känd sysselsättning**

Staden har under år 2004 beslutat att bland annat kartlägga den grupp ungdomar mellan 18 och 24 år, som inte studerar eller som står utanför arbetsmarknaden samt att inventera vilka insatser som staden för närvarande har att erbjuda. Den samlade informationen ska mynna ut i ett förslag till hur ett så kallat Navigatorcentra kan fungera i Stockholms stad och förslaget ska vara klart i maj år 2005.

Utvecklingsarbetet avseende Navigatorcentra förutsätter betydande insatser från flera av stadens nämnder och förvaltningar. Revisionskontoret bedömer därför att det är av största vikt att resultatet av arbetet avseende Navigatorcentra når förväntade effekter för att kunna stärka ungdomars möjlighet till en vetlig sysselsättning för att minska socialbidragsberoendet.

Det finns också andra goda exempel på insatser som pågår vid flera förvaltningar för att bryta långtidsarbetslösheten och för att minska socialbidragsberoendet för dessa ungdomar. Däremot saknas det för närvarande en samlad bild för hela staden om vilka åtgärder som staden erbjuder de ungdomar som står utanför arbetsmarknaden.